

Avançar cap a la personalització de l'aprenentatge escolar

César Coll

ESQUEMA

- De la individualització a la personalització de l'aprenentatge
- La personalització de l'aprenentatge escolar: una exigència indefugible
- La personalització als centres educatius: eixos d'actuació
- Experiències i propostes de personalització de l'aprenentatge escolar
- Comentari final: TIC, treball en xarxa i personalització de l'aprenentatge

De la individualització a la personalització de l'aprenentatge

- *Individualitzar* l'aprenentatge: adaptar l'ensenyança al **ritme** d'aprenentatge de l'alumnat
- *Diferenciar* l'aprenentatge: adaptar l'ensenyança al ritme i als **processos** d'aprenentatge de l'alumnat
- *Personalitzar* l'aprenentatge: adaptar l'ensenyança al ritme, als processos i als **interessos i opcions** d'aprenentatge de l'alumnat

Personalitzar l'aprenentatge implica **donar veu als aprenents** i oferir-los la possibilitat d'una **elecció sobre el que aprenen, quan ho aprenen i com ho aprenen**. La personalització va més enllà de la individualització (ajustar el ritme d'aprenentatge), la diferenciació (ajustar la metodologia) i la inclusió (eliminar les barreres de l'aprenentatge) i es proposa **connectar l'aprenentatge amb els interessos i experiències de l'aprenent**. En un entorn educatiu personalitzat, el ritme d'aprenentatge, els objectius, els continguts i la metodologia poden ser diferents per als aprenents.

De la individualització a la personalització de l'aprenentatge

- Dues visions de la personalització de l'aprenentatge escolar
  - L'aprenentatge personalitzat entès com el resultat d'una ensenyança diferenciada (potser seria més correcte parlar d'aprenentatge individualitzat)
  - L'aprenentatge personalitzat entès com a aprenentatge personal, és a dir, com l'aprenentatge que té un valor i un sentit personal per a l'aprenent
- Hi ha un salt qualitatiu, però també una continuïtat, entre aquestes dues visions de la personalització de l'aprenentatge

La personalització de l'aprenentatge escolar: una exigència indefugible

- Perquè en la nova ecologia de l'aprenentatge la personalització és ja una realitat... fora de les escoles i els instituts
- Perquè és una aspiració dels alumnes, que perceben sovint una separació radical entre el que fan i aprenen dins i fora de les escoles i els instituts
- Per afrontar el fenomen de l'esvaïment i la pèrdua de sentit de l'educació i de l'aprenentatge escolar en l'escenari de la SI

La personalització de l'aprenentatge escolar: una exigència indefugible

El que està en discussió no és si hem d'avançar cap a la personalització de l'aprenentatge escolar, sinó com podem superar els obstacles que dificulten aquest avenç i com ho hem de fer per aprofitar els avantatges i evitar els riscos que comporta la personalització

La personalització de l'aprenentatge escolar: una exigència indefugible

➤ Obstacles

- Sistema educatiu homogeni i homogeneïtzador
- Currículums escolars amb una visió sobredimensionada i desfasada dels aprenentatges bàsics
- Centres educatius amb una autonomia curricular, pedagògica i organitzativa escassa o nul·la
- Visió dominant de l'educació com a "educació escolar", i d'aquesta com el que fan el professorat i l'alumnat als centres educatius

La personalització de l'aprenentatge escolar: una exigència indefugible

➤ Riscos

- Que es produeixin llacunes importants en els aprenentatges de l'alumnat en general i dels sectors més desfavorits en particular
- Que, a través de la personalització, l'educació escolar i formal es converteixi en un amplificador de les desigualtats
- Que s'endegui un procés de privatització de l'educació bàsica impulsat per empreses especialitzades en oferir recorreguts personalitzats d'aprenentatge basats en el principi d' "aprenentatge sota demanda"

La personalització als centres educatius: eixos d'actuació

- Identificar, valorar i incorporar a les activitats escolars els interessos, objectius i opcions de l'alumnat
- Posar el focus de l'acció educativa en les trajectòries individuals d'aprenentatge
- Promoure en l'alumnat la construcció de trajectòries individuals d'aprenentatge enriquidores: (re)coneixement, reflexió, revisió, (re)construcció...
- Prioritat a la formació de l'alumne com a aprenent i a l'adquisició i desenvolupament d'habilitats i competències relacionades amb la capacitat per aprendre

La personalització als centres educatius: alguns eixos d'actuació

- Treballar sistemàticament els bàsics imprescindibles i personalitzar els bàsics desitjables, reorganitzant en conseqüència els temps i els espais d'aprenentatge
- Utilitzar les metodologies d'indagació –projectes, casos, problemes– implicant diferents contextos i agents educatius
- Utilitzar les oportunitats, recursos i eines d'aprenentatge “externs” a l'espai escolar i disponibles en l'entorn comunitari o en línia: fons de coneixement familiars i comunitaris, recursos TIC (recursos educatius oberts)

Experiències i propostes de personalització de l'aprenentatge escolar

- Vinculades a l'ús de les TIC
  - Experiències basades en l'aprofitament del potencial de càlcul de les TIC: les analítiques d'aprenentatge; exemple: Knewton, <https://www.knewton.com/>
  - Experiències basades en la utilització de recursos educatius oberts; exemple: Khan Academy, <https://es.khanacademy.org/about>
  - Experiències basades en les modalitats d'aprenentatge en línia i híbrides o mixtes; exemple: Learning Labs, <http://www.rodelfoundationde.org/>

Experiències i propostes de personalització de l'aprenentatge escolar

- Vinculades a la configuració d'espais creatius dintre o fora dels centres educatius; exemple: PlayMaker School, <http://www.playmaker.org/>
- Vinculades a xarxes de comunitats d'aprenentatge que ofereixen oportunitats per aprendre més enllà de les aules; exemple: Hive Learning networks, <https://hivelearningnetworks.org/>
- Vinculades a la construcció d'ecosistemes d'aprenentatge d'àmbit comunitari: exemple: Cities of Learning, <https://www.lrng.org/>
- Vinculades a innovacions pedagògiques, didàctiques i organitzatives: metodologies d'indagació, tutories individuals, aprenentatge cooperatiu, agrupaments flexibles, etc.

Comentari final: TIC, treball en xarxa i personalització de l'aprenentatge

- Les xarxes, un element essencial en la nova ecologia de l'aprenentatge i en el model d'educació distribuïda i interconnectada
- Las TIC i la personalització de l'aprenentatge escolar
  - Aprofitament de recursos d'aprenentatge en línia
  - Seguiment i acompanyament de l'alumnat
  - Participació en comunitats d'interès i de pràctica dintre o fora de les escoles i instituts
  - Construcció de xarxes de recursos comunitaris
  - Construcció de xarxes de centres i professorat
  - ...

**Avançar cap a la personalització de l'aprenentatge
escolar**

GRÀCIES PER LA VOSTRA ATENCIÓ!

César Coll

Universitat de Barcelona

ccoll@ub.edu

www.psyed.edu.es/grintie - www.psyed.edu.es/mipe

<http://bridginglearning.psyed.edu.es/>